

Twee dezelfde sokken

Mijn juf zegt dat iedereen wel ergens goed in is. Dat is erg lief van haar, maar volgens mij klopt het niet. Wesley bijvoorbeeld – en ik bedoel dit niet onaardig – maar die is in veel dingen slecht, in sommige dingen middelmatig, maar nergens echt góéd in. Niet in spelling, rekenen of taal, niet in sporten en ook niet in knutselen. En hij is ook niet bijzonder aardig.

Als ik hem als voorbeeld zou noemen wanneer juf Marrit dat weer eens zegt, dan zal ze waarschijnlijk beweren dat Wesley later misschien wel een brandweerman wordt die mensen uit brandende gebouwen bevrijdt. Dat dat het ding wordt waar hij goed in blijkt te zijn. Of dat hij een heel goede grensrechter bij voetbal wordt. Dat hij als geen ander kan zien wanneer het buitenspel is of niet. Dat dat misschien wel zijn talent is.

Het zou kunnen. Ik hoop het echt voor Wesley, want ik gun hem het beste. Dat wil ik even duidelijk maken, want ik wil niet als een onaardig persoon overkomen.

Hoe dan ook, wat ik eigenlijk wilde zeggen, zonder anderen naar beneden te halen: bij mij is in ieder geval nu al duidelijk wat mijn ding is. En dat is rekenen. Daar ben ik echt extreem goed in.

En omdat dat misschien opschepperig klinkt, zeg ik er meteen bij dat ik in sommige andere dingen heel slecht ben. Slechter dan Wesley zelfs. Vrienden maken, bijvoorbeeld. Iedereen met twee vrienden heeft er al één meer dan ik. Of gymnastiek, daar ben ik ook belabberd in. Ik word altijd als laatste gekozen als er teams gemaakt moeten worden. En mijn handschrift is ook niet al te best.

Maar goed, terug naar het rekenen. Dat gaat me dus goed af. Toen mijn zus naar de middelbare school ging, las ik haar wiskundeboek in één week uit. Ik zat toen in groep 5. Nu zit Vera in de derde klas en ik lees nog steeds graag in haar wiskundeboeken. Ik ben elf jaar en ik doe wiskundesommen van kinderen die vijftien zijn.

Mijn favoriete hoofdstuk gaat over witte en rode

ballen in een vaas en dat je dan met een blinddoek om ballen moet grabbelen. Je leert dan uitrekenen hoe groot bijvoorbeeld de kans is dat je drie rode ballen achter elkaar pakt. In dat hoofdstuk staan ook sommen over zessen gooien met dobbelstenen. En sommen over muntjes opwerpen. Als iemand bijvoorbeeld vijf keer een muntje opgooit, kun je uitrekenen hoe groot de kans is dat het alle vijf keer 'kop' is. Kortom, een hoofdstuk over kansen berekenen. Dat vind ik echt geweldig.

Ik besloot mijn ouders eens te testen, tijdens het ontbijt. Om te kijken of ze het nog wisten van vroeger, toen ze zelf in de derde klas zaten.

'Pap?' zei ik.

'Ja, jongen?'

'Stel, je hebt een vaas met twee rode ballen en twee witte ballen erin. Hoe groot is de kans dat je door twee keer te grabbelen beide rode ballen eruit haalt?'

'Pfoe!' zuchtte mijn vader. 'Dat is lang geleden! Zijn het nog steeds rode en witte ballen? Dat was vroeger ook al zo. Je zou toch zeggen dat ze die wiskundeboeken eens kunnen veranderen, nietwaar? Dat het ook eens gele en blauwe ballen zijn. Of groene en paarse.'

Hij probeerde zich eruit te kletsen, maar ik bleef hem vragend aankijken.

‘Twee rode en twee witte?’ mompelde hij. ‘Dan denk ik vijftig procent.’

Vera en ik keken elkaar lachend aan. ‘Dat sowieso niet!’

En omdat ik het heel graag wilde uitleggen, gaf ik hem geen herkansing. ‘Ja, de eerste keer dat je grabbelt is de kans op een rode bal inderdaad vijftig procent,’ zei ik. ‘Maar je moet nóg een rode bal pakken en er zijn dan nog maar drie ballen in die vaas: één rode en twee witte.’

‘O ja,’ zei mijn vader. ‘Dus de kans is één derde?’

Mijn vader snapte er echt niks van. De kans op twee rode ballen was niet vijftig procent of één derde, maar het was één zesde. Iets meer dan zestien procent. Vera en ik legden hem uit hoe je het moest berekenen en waarom het antwoord één zesde was. Uiteindelijk snapte hij het wel, geloof ik, maar het was erg ver weggezakt sinds hij zelf in de derde klas zat.

En mijn moeder bakte er al helemaal niks van. Zij dacht dat de kans op vijf keer ‘kop’ groter was dan vijf keer ‘munt’. Ze zei: ‘Ik heb altijd het gevoel dat “kop” vaker voorkomt.’

Ik verbaasde me erover dat volwassenen blijkbaar echt niks meer weten van wat ze op de middelbare school hebben geleerd. Niet over kansen berekenen in ieder geval.

Die avond stond ik een tijdje naar mijn moeder te kijken terwijl ze het avondeten aan het klaarmaken was. Sperziebonen, gebakken aardappelschijfjes en kaassoufflés. Om de aardappelschijfjes om te draaien gebruikte ze geen spatel, maar wipte ze de schijfjes via de rand van de pan een klein stukje in de lucht, waarna ze weer in het midden van de pan belandden. En dat een paar keer snel achter elkaar, zodat alle schijfjes aan de beurt kwamen.

‘Eigenlijk speel je nu kop of munt met al die aardappelschijfjes,’ zei ik.

‘Hoe bedoel je?’ vroeg mijn moeder.

‘Nou, je gooit ze allemaal een stukje in de lucht en daarna komen ze weer neer. Op de ene kant óf op de andere kant.’

Mijn moeder knikte afwezig. Volgens mij kon het haar niet zoveel schelen.

‘Maar besef je wel dat de helft van al die schijfjes weer op dezelfde kant terechtkomt?’ vroeg ik. ‘De kant

die al gebakken is. Dus dan wordt die kant dubbel gebakken, terwijl de andere kant nog koud is.’

‘Straks schud ik ze nog een keer door elkaar, wijsneus,’ zei mijn moeder.

‘Ja, maar dan komt de helft van de schijfjes met een koude kant wéér op de gebakken kant terecht. Voor de derde keer.’

‘Dan schud ik ze nog een keer,’ zei mijn moeder. ‘En nog een keer. En nog een keer. Net zolang tot alle aardappelschijfjes aan twee kanten gebakken zijn.’

‘Poeh, dan moet je heel vaak schudden,’ zei ik.

‘Is dat zo?’ vroeg ze. ‘Hoe vaak dan?’

‘Geen idee, maar dat ga ik uitrekenen,’ zei ik. ‘Hoeveel schijfjes zitten er in de koekenpan?’

Mijn moeder en ik telden samen hoeveel aardappelschijfjes ze eigenlijk aan het bakken was. Het waren er ongeveer tachtig. Ik ging naar mijn kamer om uit te rekenen hoe vaak je moest schudden om ervoor te zorgen dat élk schijfje ten minste één keer op zijn koude kant terechtkwam. Het antwoord was zeven of acht keer – dat viel me nog mee. Ik had gedacht dat het veel vaker zou moeten.

‘Heb je wel zeven of acht keer geschud?’ vroeg ik aan mijn moeder, toen we even later aan tafel zaten.

‘Ja, makkelijk!’ zei ze. ‘Wel tien keer!’
‘Waar gaat dit over?’ vroeg mijn zus.
Mijn moeder legde uit wat ik berekend had en Vera lachte me uit.

‘Doe normaal, nerd,’ zei ze.
Mijn vader nam het voor me op. ‘Dat moet je niet zeggen, Vera,’ zei hij. ‘Joris bekijkt de wereld op een heel wiskundige manier. Dat is een mooi talent. Daar kun je later geld mee verdienen. Er zijn veel beroepen waarbij je goed moet zijn in wiskunde.’

Als ik er later geld mee kon verdienen, kon ik dat misschien nu ook al. Daarom fietste ik de volgende dag naar onze supermarkt en vroeg ik bij de informatiebalie naar zo’n kartonnen kaartje voor op het bord met advertenties.

‘Waar is het voor?’ vroeg de mevrouw achter de balie, een beetje wantrouwend.
‘Voor een advertentie,’ zei ik. ‘Ik wil mijn diensten aanbieden.’

‘Wat voor diensten?’
Ik kreeg het gevoel dat ze dacht dat ik er een lollige tekst op wilde schrijven. Dat ik een grap wilde uithalen. Misschien hadden ze daar last van, in de

supermarkt – kinderen die flauwe teksten ophingen op het advertentiebord. Maar ik was heel serieus.

‘Ik wil mezelf laten inhuren voor rekenwerk,’ legde ik uit. ‘Veel volwassenen kunnen niet meer zo goed rekenen als toen ze op de middelbare school zaten.’

‘Aha, je wilt bijles geven?’ vroeg de dame. ‘Aan volwassenen?’

‘Nee, geen bijles. Ik wil gewoon hun rekenproblemen oplossen. Als ze bijvoorbeeld een vaas op zolder hebben gevonden met rode en witte ballen erin. En als ze daar dan een vraag over hebben.’

Ik zag aan haar gezicht dat ze dit een vreemd voorbeeld vond.

‘Of iets anders,’ zei ik snel. ‘Sokken bijvoorbeeld. Als ze een mand vol met sokken hebben. Rode en witte, alles door elkaar. En het is donker en ze hebben twee dezelfde sokken nodig. De sokken kunnen ook blauw of geel zijn, natuurlijk. De kleur maakt niet zoveel uit. Het gaat erom dat mensen hun kansen niet meer kunnen berekenen en ik kan dat wel. Het is mijn specialiteit, dus ik wil anderen daarmee helpen.’

De vrouw keek nu niet meer wantrouwend, maar verward. Toch pakte ze een kartonnen kaartje en ze gaf me er een pen bij. Blijkbaar had ik haar ervan

overtuigd dat ik geen lollige tekst ging opschrijven. Ze zag dat het menens was.

Ik besloot de tekst op het kaartje kort maar krachtig te houden.

A hand-drawn illustration of a coupon form. At the top, it says 'Aangeboden' with a checked box and 'Gevraagd' with an unchecked box. To the right is 'Datum' followed by '14-03-' and a small calendar icon. Below this is a box labeled 'ONDERWERP'. Underneath is a larger box labeled 'OMSCHRIJVING' containing the handwritten text: 'Heb je hulp nodig bij het berekenen van je kansen? Stuur mij dan een bericht!'. Below the description box are two fields: 'Naam' with 'Joris P.' and 'Telefoon' with '06 53265756'. Below these is an 'E-mail' field with a hyphen. At the very bottom, in small capital letters, it says 'OM HET AANBOD ACTUEEL TE HOUDEN WORDEN KAARTJES NA 30 DAGEN VERWIJDERD'.

Onderaan schreef ik mijn naam en het telefoonnummer van Vera, omdat ik zelf nog geen telefoon heb.

Een pakje sigaretten

Na mijn bezoekje aan de supermarkt fietste ik naar het huis van Riemer – hij woont daar vlakbij. Riemer is mijn enige vriend. Er zitten twaalf jongens in onze klas, die je zou kunnen onderverdelen in twee groepen: een clubje van tien en een clubje van twee. Riemer en ik zijn het clubje van twee.

Soms trakteert er iemand op zakjes chips in de klas en dan hebben de kinderen die vooraan zitten keuze uit paprika, bolognese en naturel. Maar de kinderen die achteraan zitten hebben geen keuze meer. Tegen die tijd zijn de lekkere smaken al weg en is er alleen naturel over. En zo is het ook met mijn vriendschap met Riemer. Het is niet zo dat Riemer mijn favoriete smaak is, maar ik zat gewoon achteraan toen de vriendschappen werden uitgedeeld – er viel weinig meer te kiezen. Riemer is een zakje naturelchips. Hij

is niet heel erg cool en gedraagt zich soms nogal vreemd. Maar goed, naturelchips is nog altijd beter dan helemaal geen zakje chips, dus ik ga vaak even bij hem langs.

Riemer stond buiten, op de oprit, toen ik kwam aanfietsen. Met een gekke, zware stem zei hij: 'Hallo Joris.' Hij stond tegen zijn vaders auto geleund. 'Wat leuk dat je er bent.'

'Waarom praat je zo raar?' vroeg ik.

Riemer keek even om zich heen, alsof hij wilde controleren of we niet afgeluisterd werden.

'Ik ben Riemer niet,' zei hij zachtjes, nog steeds met een lage stem. 'Ik ben de vader van Riemer. We zijn vannacht opeens van lichaam gewisseld.'

'O echt?' vroeg ik. 'Waar is Riemer zelf dan?'

'Die zit binnen.'

Ik keek door het raam naar binnen en daar zat Riemers vader in de grote stoel een tijdschrift te lezen.

'Dus dát is Riemer?' vroeg ik ongelovig.

Riemer knikte.

'Hij leest een tijdschrift over computers,' zei ik. 'Dat is toch niet iets wat Riemer snel uit zichzelf zou doen.'

'Nee, dat klopt,' zei hij. 'Vanmorgen deed hij nog kinderachtige dingen, zoals een stripverhaal lezen

en op de bank springen. Maar dat zag er zo raar uit, dat we hebben besloten om ons als elkáár te gaan gedragen. Zodat het niet te veel opvalt voor de buitenwereld.'

'Niemand mag het weten?' vroeg ik.

'Nee man,' zei hij. 'Dan worden we opgesloten in een laboratorium en dan gaan ze onze hersenen opensnijden.'

Eigenlijk was naturel een verkeerde omschrijving voor Riemer. Hij was allesbehalve naturel. Hij was als een zakje chips waarvan je van tevoren niet wist welke smaak het nu weer zou zijn. Soms was het paprika, soms bolognese en soms ook hot & spicy.

Helaas houd ik juist van naturel, als het om mensen gaat. Van saai en voorspelbaar. Van elke dag hetzelfde. Wat mensen betreft houd ik niet van verrassingen, maar met Riemer was elke ontmoeting een verrassing. Soms gedroeg hij zich heel stoer, soms heel kinderachtig. De ene dag deed hij alsof hij eigenlijk een robot was, de andere dag alsof hij een superkracht had. Nu deed hij alsof hij van lichaam was verwisseld met zijn vader. En ik moest dan weer bedenken hoe je daar een beetje leuk op reageert, zonder zijn originele idee meteen de grond in te boren. Het was elke keer

alsof ik in een toneelstuk terecht was gekomen terwijl ik helemaal niet van toneelspelen houd.

‘Kunnen we niet gewoon even gaan spelen?’ vroeg ik voorzichtig.

‘Ja, graag zelfs!’ zei Riemer. ‘Dan zal het niemand opvallen dat ik Riemers vader ben.’

‘Oké,’ zuchtte ik. ‘Moet ik je dan ook meneer Gaus noemen?’

‘Nee, gewoon Frederik,’ zei Riemer. ‘Dat is mijn voornaam. Of nee, wacht. Noem me maar gewoon Riemer. Anders worden mensen misschien achterdochtig.’

‘Oké, Riemer,’ zei ik. ‘Dus je ziet eruit als Riemer, ik noem je Riemer en we gaan spelen alsof je Riemer bent?’

Riemer knikte.

Daar kon ik wel mee leven.

‘Zullen we naar de hut?’ vroeg ik. Dat was een test. Ik vroeg me af of de vader van Riemer wel wist dat we een hut hadden.

‘Oké,’ zei Riemer. ‘Wijs jij de weg? Want ik weet natuurlijk niet waar die hut is.’

Daar trapte hij dus niet in.

We fietsten samen naar de hut – ik voorop.

Onderweg zeiden we niks, want ik had geen zin om net te doen alsof ik met zijn vader praatte. En Riemer was misschien hard aan het nadenken wat een vader allemaal tegen het vriendje van zijn zoon zou kunnen zeggen.

‘Wow, wat een mooie hut!’ zei hij, toen we er eenmaal waren. Hij keek om zich heen alsof hij het allemaal voor het eerst zag. Toen ging hij op de grond zitten en haalde een pakje sigaretten tevoorschijn.

‘Wat doe je?!’ riep ik.

‘Ik steek er eentje op,’ zei Riemer kalm. ‘Ik rook. Wist je dat niet?’ Hij haalde een sigaret uit het pakje en stopte die tussen zijn lippen. Uit zijn broekzak haalde hij een aansteker en hij wilde de sigaret echt gaan aansteken. Maar dat liet ik niet gebeuren – ik sloeg de sigaret uit zijn mond.

‘Waar ben je mee bezig, man?’ zei ik boos. ‘Hou op met die onzin.’

Riemer keek me een paar tellen geschrokken aan en rolde toen zijwaarts op de grond. Hij strekte zich uit en zijn hele lichaam begon te schudden. Het leek op de epileptische aanval die mijn neefje eens tijdens een familieweekend kreeg. Ik vermoedde dat dit bij het toneelstukje van Riemer hoorde, maar ik wist

het niet zeker. Gelukkig stopte het schudden al snel en krabbelde hij weer overeind. Hij bekeek zijn eigen handen en armen aandachtig en voelde aan zijn gezicht.

‘Ik ben weer terug!’ riep hij. ‘Ik zit weer in mijn eigen lichaam!’

‘Fijn,’ zei ik. ‘Zullen we dan nu proberen het dak waterdicht te maken?’

‘Was het leuk met mijn vader?’ vroeg Riemer.

‘Ja,’ zei ik, ‘het beste halfuur van mijn leven.’

‘Kom, we moeten kijken hoe het met hem gaat.’ Hij liep in de richting van zijn fiets. ‘Of hij ook weer goed in zijn lichaam is terechtgekomen.’

‘Ga jij maar,’ zei ik. ‘Dan ga ik hier even met het dak aan de slag.’

‘Prima!’ riep Riemer vrolijk. ‘Ik zie je maandag op school!’ Hij sprong op zijn fiets en racete de straat uit, alsof hij écht heel erg benieuwd was hoe het met het lichaam van zijn vader was. Je kon over Riemer zeggen wat je wilde, maar als hij eenmaal in een rol zat, dan hield hij het vol tot het bittere einde.

Minstens één jongen

Toen ik aan het einde van de middag nog even op mijn kamer aan het chillen was, kwam Vera binnen.

‘Joris, wie is Twan?’ vroeg ze. ‘Ik heb hier een bericht van ene Twan, dat voor jou bedoeld is.’

Ik kende geen Twan. ‘Laat eens zien?’

Vera liet me haar schermpje zien.

Hallo Joris,

Ik zou graag gebruik willen maken van je aanbod.

Kunnen we afspreken?

Het gaat over mijn zoon.

Groeten, Twan

‘Nu al?’ riep ik verbaasd. ‘Het kaartje hangt er nog maar één middag!’

‘Welk kaartje?’ wilde Vera weten. ‘En welk aanbod?’

Ik had mijn zus nog niet laten weten dat ik haar telefoonnummer had gebruikt voor mijn advertentie in de supermarkt. Dat kon ook bijna niet, want ik was nog maar net thuis.

‘Twan is mijn eerste klant!’ zei ik opgewekt.

Ik vertelde Vera over mijn nieuwe bijbaan als kansberekenaar en ik legde uit waarom zij het bericht van Twan op haar telefoon had gekregen.

‘Wat een belachelijk idee,’ zei ze. ‘Echt ongelooflijk dat er ook nog iemand op gereageerd heeft.’

Ik voelde me beledigd, maar ik mocht haar telefoon gebruiken om Twan een bericht terug te sturen, dus ik ging niet met haar in discussie.

Ik schreef Twan dat mijn diensten tien euro kostten – dat was ik vergeten op het kaartje te schrijven – en als hij daarmee akkoord ging, dat hij dan zijn adres mocht doorgeven. Ik schreef ook: *Ik denk dat ik morgen nog wel een gaatje vrij heb*. Dat vond ik wel mooi klinken. Alsof ik het heel druk had en de zaken goed gingen.

Twan gaf me zijn adres en we spraken af dat ik de volgende dag bij hem langs zou komen. Ik vroeg niet wat er met zijn zoon aan de hand was, maar ik stelde me voor dat hij in de problemen zat en dat ik hem daarmee kon helpen.

Voordat ik de volgende dag naar Twan toe ging, deed ik een kladblok met ruitjespapier en een rekenmachine in mijn rugzak en stopte ik een potlood achter mijn oor. Een kansberekenaar heeft niet veel nodig. Ik vroeg me zelfs af of ik die rekenmachine wel echt nodig zou hebben, maar je weet maar nooit.

Ik belde aan en niet veel later ging de deur open en verscheen er een man in de deuropening. Hij bekeek me van top tot teen.

‘Ja?’ vroeg hij.

‘U had mij besteld?’ Ik draaide mijn hoofd een beetje, zodat hij het potlood achter mijn oor zou zien.

‘Ben jij Joris?’ vroeg hij verbaasd. ‘Ben jij de kansberekenaar?’

Ik knikte. ‘En jij bent Twan?’

‘Je bent wel een beetje... eh... jonger dan ik had verwacht,’ zei hij, maar hij liet me toch binnen. Twan was zelf ook een stuk jonger dan ik me had voorgesteld. Hij zag er niet uit als iemand die al een zoon had. Laat staan een zoon die oud genoeg was om in de problemen te komen. Twan was in ieder geval een stuk jonger dan mijn eigen vader.

‘Ga zitten,’ zei Twan en hij wees naar de bank. ‘Wil je iets drinken? Ik heb cola.’

‘Lekker,’ zei ik en ik ging zitten. Uit mijn rugzak haalde ik het kladblok tevoorschijn en ik pakte het potlood dat achter mijn oor zat.

‘Het gaat over uw zoon?’ vroeg ik, terwijl Twan met een glaasje cola kwam aanlopen. Hij zette het op tafel en plofte neer in een stoel tegenover me. Voordat hij antwoord gaf keek hij me een paar tellen verwonderd aan, alsof hij zich afvroeg of ik wel de juiste persoon was voor zijn vraag.

‘Ja, ik heb inderdaad een vraag over mijn zoon,’ zei hij langzaam. ‘Of, beter gezegd: mijn toekomstige zoon.’

Ik liet mijn potloodpunt boven het papier hangen. Klaar om een aantekening te maken.

‘Kijk, het zit zo,’ zei Twan. ‘Mijn vrouw is zwanger van een tweeling. We weten nog niet wat de baby’s gaan worden. Of het jongens of meisjes worden, zeg maar. Daarvoor is het nog te vroeg. Dat kunnen ze nog niet zien met hun apparatuur. Maar ik zou heel graag een jongen willen – een zoon.’ Hij keek me indringend aan. ‘Echt héél graag. Minstens één, maar twee mag natuurlijk ook.’

Ik glimlachte. Niet omdat ik blij was voor Twan dat hij een tweeling kreeg, maar omdat ik eindelijk iets op mijn kladblok kon schrijven.